

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR - 10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
E info@metronet.hr

**HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 ZAGREB**

U Zagrebu, 18. srpnja 2014. godine

Komentari i prijedlozi Metronet telekomunikacija d.d. na javnu raspravu – Test tri mjerila na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike

Poštovani,

Metronet telekomunikacije d.d. za telekomunikacijske usluge (dalje u tekstu: Metronet) ovim putem dostavlja komentare i prijedloge na *Javnu raspravu – Test tri mjerila na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike*, objavljenu na internetskim stranicama Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM).

Prijedlogom Odluke Vijeća HAKOM-a¹ utvrđuje se da mjerodavno tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike (dalje u tekstu: Tržište M5) nije podložno prethodnoj regulaciji jer nisu istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", br. 73/08., 90/11., 133/12., 80/13. i 71/14.; dalje u tekstu: ZEK) i da postoji djelotvorno tržišno natjecanje. Slijedom navedenog, trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) i njegovom povezanom društvu Iskon Internet d.d. (dalje u tekstu: Iskon) ukidaju se prethodno određene regulatorne obveze na predmetnom tržištu.

Uvodno ističemo osnovne komentare i prijedloge Metroneta:

- 1. Tražimo ponovno provođenje Testa tri mjerila zbog netočnih i kontroverznih podataka u Testu tri mjerila**
- 2. Podredno, ako se ne prihvati prijedlog pod točkom 1. tražimo da se utvrdi da su ispunjena sva tri mjerila kako je to detaljno objašnjeno u nastavku te da se operatorima HT, Iskon i Optima odrede regulatorne obveze**
- 3. U slučaju da HAKOM ne prihvati prijedloge pod točkom 1. i 2. tražimo da se odgodi izvršenje konačne odluke u ovom postupku na rok od godinu dana od dana donošenja konačne odluke kako bi se ostalim operatorima na tržištu omogućilo da se pripreme za učinke deregulacije tržišta**

¹ Prijedlog Odluke Vijeća HAKOM-a od 11. lipnja 2014. godine, KLASA: UP/I-344-01-14/03/07, URBROJ: 376-11-14-1

Komentari Metroneta na Prijedlog odluke:

1) Prvo mjerilo: prisutnost visokih i trajnih zapreka za ulazak na tržište, strukturne, pravne ili regulatorne prirode

Strukturne zapreke ulaska na tržište

Metronet skreće pozornost da je u prvom krugu analize Tržišta M5 provedenom 2011. godine, HAKOM utvrdio² da predmetno tržište podliježe regulaciji jer je nakon provedenog Testa tri mjerila utvrđeno da su istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavak 2. ZEK-a. U dokumentu *Analiza tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike iz srpnja 2011. godine* (dalje u tekstu: *Analiza tržišta 2011.*) u poglavlju 5.2.1. *Tržišni udjel operatora na mjerodavnom tržištu*, HAKOM zaključuje³:

"Iz prethodno navedenih razloga ne iznenađuje tržišni udjel HT-a i Iskon Interneta prema broju korisnika, koji u prvoj polovici 2007. godine iznosi 94,06%. U promatranom razdoblju (od prve polovice 2007. godine zaključno s krajem 2009. godine), ostali operatori postupno su povećavali svoj tržišni udjel koji na kraju 2009. godine iznosi 11,06%. U skladu s navedenim, broj korisnika, odnosno tržišni udjel HT-a i Iskona kroz promatrano razdoblje postupno se smanjuje, međutim, i dalje ostaje relativno visok (88,94%)."

Nadalje, tržišni udjel HT-a i Iskon Interneta prema broju ostvarenih minuta poziva poslovnih korisnika u mjesnom i/ili međumjesnom prometu (Slika 5.), čak je i porastao u promatranom razdoblju sa 80,80%, koliko je iznosio u prvoj polovici 2007. godine na 19,10% na kraju 2009. godine.

HAKOM ocjenjuje kako prikazani trendovi (Slika 4. i 5.) ukazuju na činjenicu kako tržište postupno postaje konkurentnije, međutim, isti nedvosmisleno ukazuju na značajnu tržišnu snagu HT-a i njegovog povezanog društva Iskon Interneta. Naime, prema utvrđenoj sudskoj praksi, tržišni udjel operatora koji premašuje 50%, je sam po sebi, osim u iznimnim okolnostima, dovoljan dokaz postojanja vladajućeg položaja. HAKOM smatra da će se prikazani trend blagog smanjivanja tržišnog udjela HT-a i njegovog povezanog društva Iskon Interneta nastaviti i u idućem trogodišnjem razdoblju na koje se odnosi ova analiza, ali ipak nije realno očekivati da će isti pasti ispod 50%.

Uzimajući u obzir stav Europske komisije prema kojem visok tržišni udjel nije sam po sebi dovoljna mjera kako bi se utvrdilo postojanje značajne tržišne snage na određenom tržištu, HAKOM će u nastavku, za iste potrebe, primijeniti i druga mjerila iz članka 55. ZEK-a. Pritom je bitno napomenuti kako će i pri procjeni postojanja značajne tržišne snage analizom spomenutih mjerila HAKOM osobito voditi računa da se navedena društva smatraju jedinstvenim gospodarskim subjektom, neovisno na koje se društvo kao zasebnu pravnu osobu pojedino mjerilo odnosi."

U dokumentu *Tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike - Test tri mjerila iz članka 53. stavka 2. ZEK-a* (dalje u tekstu: *Test tri mjerila 2014*), HAKOM je utvrdio da je u promatranom razdoblju (prva polovica 2011. godine do kraja 2013. godine) tržišni udjel HT-a i Iskona po broju priključaka smanjen s 86,63%, koliko je iznosio na početku razdoblja, na 72,44% na kraju razdoblja⁴. Nadalje, HAKOM je utvrdio da je u istom razdoblju tržišni udjel HT-a i Iskona prema broju minuta smanjen s 71,06%, koliko je iznosio na početku razdoblja, na 50,17% na kraju razdoblja.⁵ Ovdje ukazujemo na upitnost točnosti podatka o tržišnom udjelu HT i Iskona prema broju minuta od 50,17%, što ćemo detaljno analizirati i potkrijepiti dokazima pod točkom 4) komentara - *Upitnost točnosti podataka analiziranih i prezentiranih u Testu tri mjerila*.

U odnosu na tržišne udjele operatora prema prihodima, nije moguće utvrditi kretanja na tržištu jer nam se čini da su u obrazloženju Prijedloga Odluke, na stranici 3, omaškom navedeni podaci za tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike (dalje: Tržište M3), a isti podaci nisu detaljnije obrađeni u dokumentu *Test tri mjerila 2014*:

² Odluka Vijeća HAKOM-a od 20. srpnja 2011. godine, KLASA: UP/I-344-01/11-07/03; URBROJ: 376-11-11-5

³ Analiza tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike, srpanj 2011., str. 51

⁴ Tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike - Test tri mjerila iz članka 53. stavka 2. ZEK-a, str. 29

⁵ Tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike - Test tri mjerila iz članka 53. stavka 2. ZEK-a, str. 27

"Nadalje, HAKOM je zaključio da na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike postoji djelotvorno tržišno natjecanje. Do ovakvog zaključka HAKOM je došao analizirajući podatke iz redovitih izvješća operatora prema kojima se tržišni udjel HT-a s povezanim društvom Iskon Internet d.d. (dalje: Iskon), po prihodima, na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike u promatranom razdoblju (2011.–2013.) smanjio sa 84,12% na 65,95%. Ovaj zaključak dodatno potkrepljuje i podatak dobiven iz upitnika operatora da se tržišni udjel HT-a s povezanim društvom Iskon, po broju priključaka privatnih korisnika, u istom razdoblju smanjio s 86,63% na 72,44%."

Nejasno je stoga zašto je HAKOM prilikom provođenja drugog kruga analize mjerodavnog tržišta odstupio od metodologije utvrđene u prvom krugu analize. Iako je nesporno da tržišni udjel HT i Iskona pada u promatranom razdoblju, on i dalje iznosi preko 50%, tj. 72,44% po broju priključaka odnosno 50,17% prema broju odlaznih minuta, pri čemu HAKOM uopće ne uzima u obzir činjenicu koncentracije između HT-a i operatora OT-Optima Telekom d.d. (dalje u tekstu: Optima) koja svakako utječe na povećanje tržišnog udjela HT i njegovih povezanih društava (dalje u tekstu: HT Grupa). Stoga je HAKOM trebao, kao i u prvom krugu analize, primijeniti mjerila iz članka 55. stavak 3. ZEK-a, te pored utvrđivanja tržišnih udjela na tržištu, utvrditi i ostala mjerila, osobito nadzor infrastrukture kod koje postoje velike zapreke razvoju infrastrukturne konkurencije, nedostatak protutežne kupovne moći, jednostavan ili povlašten pristup tržištima kapitala ili novčanim izvorima, ekonomije razmjera, ekonomije opsega i stupanj vertikalne integracije.

Metronet ukazuje da je Vijeće HAKOM-a 3. srpnja 2014. godine (nakon otvaranja postupaka javne rasprave o Prijedlogu Odluke) donijelo privremeno rješenje⁶ kojim se Optimi određuju regulatorne obveze na mjerodavnim tržištima pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike i na tržištu maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu (dalje u tekstu: Privremeno rješenje) sa svrhom "sprječavanje narušavanja tržišnog natjecanja do kojeg bi moglo doći zbog predmetne koncentracije, sve do okončanja drugog kruga analiza navedenih tržišta, odnosno do donošenja konačnih odluka na predmetnim tržištima".

Iako HAKOM u obrazloženju Privremenog rješenja zaključuje da je nesporno da su dopuštanjem uvjetne koncentracije HT-a i Optime od strane Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) te dovršetkom postupka predstečajne nagodbe i preuzimanjem upravljačkih prava stvoreni uvjeti za njihovo sinkronizirano djelovanje na predmetnim tržištima, potpuno je nejasno zašto Optimi nije određen status operatora sa značajnom tržišnom snagom (dalje: SMP operator) i na Tržištu M3 i Tržištu M5. Činjenica da je u tijeku predmetni postupak javne rasprave o Prijedlogu Odluke kojom se predlaže deregulirati predmetno tržište ne može biti opravdanje izostanka utvrđivanja statusa SMP operatora Optimi i na predmetnim tržištima ako se istovremeno utvrđuje da bi zbog predmetne koncentracije moglo doći do narušavanja tržišnog natjecanja na ostalim maloprodajnim tržištima. Na ovaj način HAKOM prejudicira ishod predmetnog postupka javne rasprave i konačne odluke o postojanju djelotvornog tržišnog natjecanja na predmetnom tržištu. Neovisno o konačnoj odluci u ovom postupku, ako je HAKOM utvrdio opasnost koju bi učinci koncentracije mogli imati na tržišno natjecanje od dana koncentracije do dana donošenja konačnih odluka u postupcima analiza mjerodavnih tržišta, tada je bilo nužno Privremenim rješenjem odrediti da Optima u tom ograničenom vremenskom razdoblju ima SMP status na svim maloprodajnim tržištima na kojima isti status ima Iskon.

Iz podataka iz Testa tri mjerila, nije moguće zaključiti koliki je tržišni udjel Optime na mjerodavnom tržištu, budući da nisu prezentirani odgovarajući statistički pokazatelji iz kojih bi to bilo moguće zaključiti. Zbog toga nije moguće izračunati tržišni udjel HT Grupe. Držimo da je stvarno stanje takvo da je tržišni udjel ostalih operatora na tržištu manji u odnosu na HT Grupu, odnosno udjel HT Grupe je znatno veći od udjela ostalih operatora nego što je prikazano u Testu tri mjerila. Stoga nije moguće niti verificirati zaključke koji iz toga slijede.

Držimo da zaključak HAKOM-a kako je korištenje usluge najma korisničke linije (dalje u tekstu: WLR) oslabilo konkurentsku poziciju HT-a u odnosu na ostale operatore nije točan jer je iz Godišnjih usporednih podataka tržišta elektroničkih komunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj⁷ vidljivo da je ukupan broj korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj mreži smanjen od 2012. na 2013. godinu za 1,62% ukupno na tržištu, a od toga pada samo usluga predodabira operatora (CPS+WLR) sudjeluje s 6,85%, dakle gotovo 3 puta više. Činjenica utvrđena u Testu tri mjerila, da je udio WLR-a u odnosu na CPS porastao, u cijelosti je irelevantna, jer je ukupan broj CPS+WLR linija u padu, i to većem nego što je trend pada tržišta. Dodatno ukazujemo da CPS/WLR usluga

6 Privremeno rješenje Vijeća HAKOM-a od 3. srpnja 2014. godine, KLASA: UPII-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8

7 http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2014/e_trziste/2013_God%20C5%A1n%20usporedni%20podaci%20za%20tr%20C5%BE%20C5%A1te%20elektroni%20C4%8Dkih%20komunikacija.pdf

nikako ne može biti odgovarajuće zamjensko rješenje za srednje i velike poslovne korisnike kod kojih je potrebno realizirati veći broj govornih kanala preko IP protokola u svrhu spajanja IP PBX priključka. Zaključak HAKOM-a da postojanje veleprodajnih ponuda na temelju kojih ostali operatori nude svoje usluge krajnjim korisnicima je netočan budući da postoji veliki broj korisnika kojima ne možemo pružiti usluge na temelju veleprodajnih usluga HT-a, kao što je to u slučaju poslovnih korisnika koje koriste IP PBX spojenu putem IP protokola/sučelja na javnu telefonsku mrežu. Metronet ima nekoliko desetaka takvih korisnika, a njihov broj se svakim danom povećava. Među njima se nalaze neki od najvećih poslovnih korisnika u Hrvatskoj te stoga držimo da ovu činjenicu treba uzeti u obzir kod utvrđivanja postojanja visokih i trajnih strukturnih zapreka ulasku na mjerodavno tržište.

Ističemo da će izostankom regulacije maloprodajnog tržišta HT Grupa imati mogućnost postavljanja maloprodajnih cijena nižih od realnog troška te da stoga postoje strukturne zapreke da ostali operatori izvan HT Grupe nastave zauzimati veći i prirodan udjel na tržištu. Dodatno napominjemo da, iako su se cijene pojedinih veleprodajnih usluga HT-a smanjile, isto smanjenje će imati utjecaja i na maloprodajne cijene HT-a za javno dostupnu uslugu na predmetnom tržištu što će dodatno omogućiti HT-u da kreira ponude s nižim cijenama, odnosno po cijenama koje su niže od veleprodajnih cijena, a koje ostali operatori neće moći replicirati.

Postojanje regulacije na veleprodajnoj razini prema kojima HT mora pružati drugim operatorima usluge CPS/WLR, izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dalje: ULL) i usluge samostalnog virtualnog kanala za govor (VoIP) nije uklonilo visoke i trajne strukturne zapreke ulasku na maloprodajno tržište te i dalje postoje visoke i trajne strukturne zapreke za ulazak na mjerodavno tržište, odnosno prvo mjerilo je zadovoljeno.

2) Drugo mjerilo: Struktura tržišta koja ne teži razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja unutar odgovarajućeg vremenskog okvira

Nastavno na iznesene podatke, držimo da je tržišni udjel HT i Iskona, odnosno HT Grupe i dalje izrazito visok te da će deregulacija tržišta ozbiljno ugroziti tržišno natjecanje. Podsjećamo da je tijekom 2013. godine u dva inspekcijska postupka⁸ inspektor HAKOM-a utvrdio da je HT u nekoliko postupaka javne nabave prekršio regulatornu obvezu nadzora cijena na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike te na Tržištu M5. Iako je člankom 118. stavak 1. točka 2. ZEK-a za povrede regulatornih obveza zapriječena kazna u iznosu od 1 do 5% vrijednosti ukupnog godišnjeg bruto prihoda od obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, ni to nije spriječilo HT da iskoristi svoj vladajući položaj kako bi istisnuo konkurente na tržištu. Postavlja se pitanje što će se tek dogoditi u odsustvu regulacije predmetnog tržišta i može li HAKOM uopće pravovremeno reagirati *ex post* mjerama i kojim pravnim sredstvima na uočene poremećaje na tržištu ako ne postoji jasna *ex ante* regulacija.

Metronet ukazuje da je tijekom 2013. godine nad Metronetom i druga dva alternativna operatora otvoren postupak predstečajne nagodbe što ukazuje da prihodi alternativnih operatora u protekle tri godine nisu imali trend porasta kako bi se dalo zaključiti iz prezentiranih podataka već da je poslovanje alternativnih operatora i za vrijeme postojanja regulacije na predmetnom tržištu bilo znatno otežano. Napominjemo da će učinci eventualne deregulacije imati značajne posljedice i na ostvarenje predstečajne nagodbe koju su sklopili vjerovnici Metroneta jer će HT Grupa imati mogućnost kreiranja maloprodajnih cijena i posebnih ponuda bez ikakvih ograničenja što može značajno utjecati na umanjenje planiranih prihoda od javno dostupne telefonske usluge u poslovanju Metroneta.

Struktura tržišta u kojem je jedan operator nepobitno dominantan s preko 50% tržišnog udjela prema broju minuta na tržištu i preko 70% tržišnog udjela prema broju priključaka, neposredno povlači zaključak da struktura tržišta ne teži razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja, što je u potpunosti u skladu sa zaključcima iz Analize tržišta 2011.

Sve navedeno ukazuje da se u razdoblju od provođenja prvog kruga analize stanje na tržištu nije značajno izmijenilo te da tržišni udjel HT Grupe još uvijek nije smanjen na razinu ispod 50% što bi opravdalo ukidanje regulacije i ukazalo na djelotvorno tržišno natjecanje.

⁸ http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2013/odluke_rišenja_presude/Rie%C5%A1enie-inspekcijski%20nadzor%20na%20HT-om%20nepo%C5%A1tivanje%20reg%20obveza%20kod%20javne%20nabave%20%28PMF%29.pdf

http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2013/odluke_rišenja_presude/Riesenje%20provjera%20postivanja%20regulatornih%20obveza%20Hrvatog%20Telekoma%20d.d.%20iz%20Zagreba.pdf

S obzirom na opisanu dinamiku tržišnih događanja, držimo da struktura mjerodavnog tržišta ne teži razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja unutar promatranog vremenskog okvira, odnosno treba zaključiti da je drugo mjerilo zadovoljeno.

3) Treće mjerilo: Primjena mjerodavnih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi ne omogućuje na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na tržištu

Kako smo prethodno dokazali, prva dva mjerila su zadovoljena te držimo da je HAKOM, neovisno o tome je li smatrao da su prva dva mjerila zadovoljena, morao analizirati i treće mjerilo. Držimo da se svi argumenti koje je HAKOM naveo kod ocjene ispunjenosti trećeg mjerila u Analizi Tržišta 2011 mogu i danas ponoviti jer se niti jedan od elemenata ocjenjivanja zadovoljenosti ovog mjerila ne može ocijeniti drugačije nego što je to bilo u prvom krugu analize mjerodavnog tržišta - stupanj općeg nekonkurentskog ponašanja, stupanj kompleksnosti uklanjanja nekonkurentskog ponašanja, nekonkurentsko ponašanje može dovesti do nepopravljive štete na mjerodavnom tržištu ili na povezanim tržištima te potreba za regulatornom intervencijom kako bi se dugoročno osigurao razvoj efikasnog tržišnog natjecanja na tržištu. Sva navedena mjerila su u potpunosti ispunjena, a dodatno ukazujemo na komentare iznesene u odnosu na drugo mjerilo iz kojih je vidljivo da HT i dalje zadržava obrazac ponašanja monopolista na tržištu zbog čega je nužno zadržati prijetnju efikasnim sankcijama kako bi se spriječilo istiskivanje ostalih operatora na tržištu i omogućio ulazak novih operatora na tržištu.

Ex post regulacija, bilo od strane AZTN-a, bilo od strane HAKOM-a ne može osigurati djelotvorno tržišno natjecanje niti pravovremeno ukloniti uočene nepravilnosti na tržištu te je stoga nužno zadržati *ex ante* regulaciju predmetnog tržišta.

Slijedom svega prethodno navedenog, držimo da su na tržištu prepoznati nedostaci koje bi regulacija, odnosno primjena propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi trebala ukloniti, u slučaju nepostojanja *ex ante* regulacije, te je stoga treće mjerilo zadovoljeno.

4) Upitnost točnosti podataka analiziranih i prezentiranih u Testu tri mjerila

U statističkim podacima koji su rezultat obrade podataka koje su dostavili svi operatori obuhvaćeni analizom mjerodavnog tržišta postoji niz nelogičnosti koje upućuju na možebitne pogreške uzrokovane:

- različitim tumačenjem pojedinih rubrika upitnika kod operatora
 - nepreciznim definicijama pojedinih rubrika upitnika od strane HAKOM-a
 - različitim tumačenjem pojedinih rubrika kroz polugodišnja izvješća u posljednje tri godine
 - pogrešnom obradom
1. Prva nelogičnost: *omjer prosječnog broja minuta po priključku HT+Iskon u odnosu na ostale operatore je znatno manji od 1 (0,26-0,52)*. Drugim riječima, prema statističkim pokazateljima iznesenim u oba kruga analize mjerodavnog Tržišta M5, broj minuta originiranih po priključku u mreži HT-a je 2 do 4 puta manji od minuta originiranih po priključku drugih operatora. Objašnjenje da su korisnici u mrežama ostalih operatora stimulirani pozivati korisnike u mreži HT-a zasigurno nije točna budući da maloprodajne cijene HT-a i ostalih operatora ne stimuliraju ovakvo ponašanje, pogotovo ne u ovako velikoj mjeri. Ovo ukazuje na značajne probleme u statističkoj obradi podataka koje su poslali svi operatori i upitna je točnost prezentiranih podataka. Navedeno je vidljivo u Tablici 1:

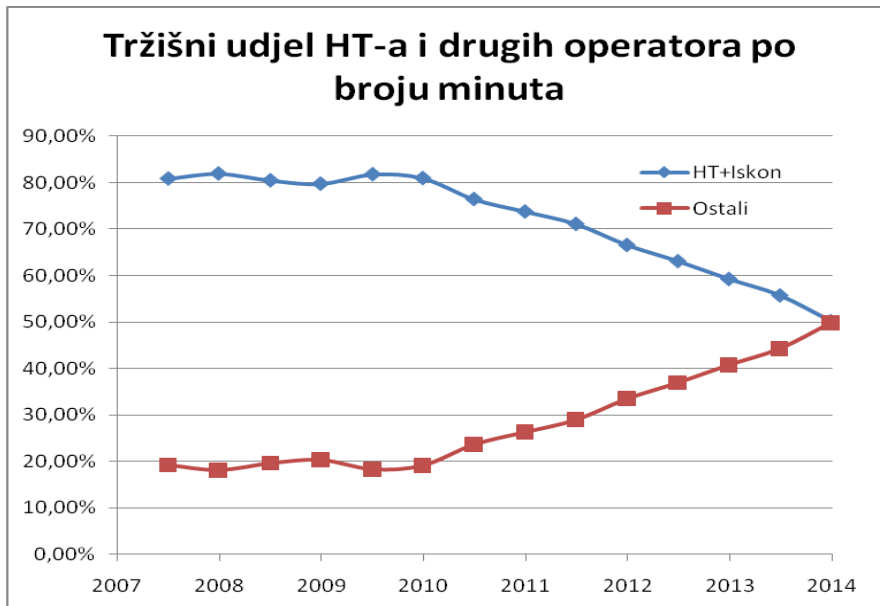
Tablica 1

Godina/ Polugodište	Tržišni udjel HT i drugih operatora po broju minuta		Tržišni udjel HT i drugih operatora po broju priključaka		Broj minuta po priključku HT+Iskon/ Broj minuta po priključku ostalih operatora
	HT+Iskon	Ostali	HT+Iskon	Ostali	
2007/1	80,81%	19,19%	94,07%	5,93%	26,56%
2007/2	81,88%	18,12%	92,57%	7,43%	36,27%
2008/1	80,41%	19,59%	91,31%	8,69%	39,06%
2008/2	79,69%	20,31%	90,42%	9,58%	41,59%
2009/1	81,72%	18,28%	89,59%	10,41%	51,95%
2009/2	80,91%	19,09%	88,95%	11,05%	52,66%
*2010/1	76,39%	23,61%	88,11%	11,89%	43,66%
*2010/2	73,72%	26,28%	84,17%	15,83%	52,77%
2011/1	71,06%	28,94%	86,63%	13,37%	37,90%
2011/2	66,54%	33,46%	79,39%	20,61%	51,63%
2012/1	63,07%	36,93%	76,41%	23,59%	52,73%
2012/2	59,23%	40,77%	75,69%	24,31%	46,66%
2013/1	55,71%	44,29%	73,24%	26,76%	45,96%
2013/2	50,17%	49,83%	72,44%	27,56%	38,30%

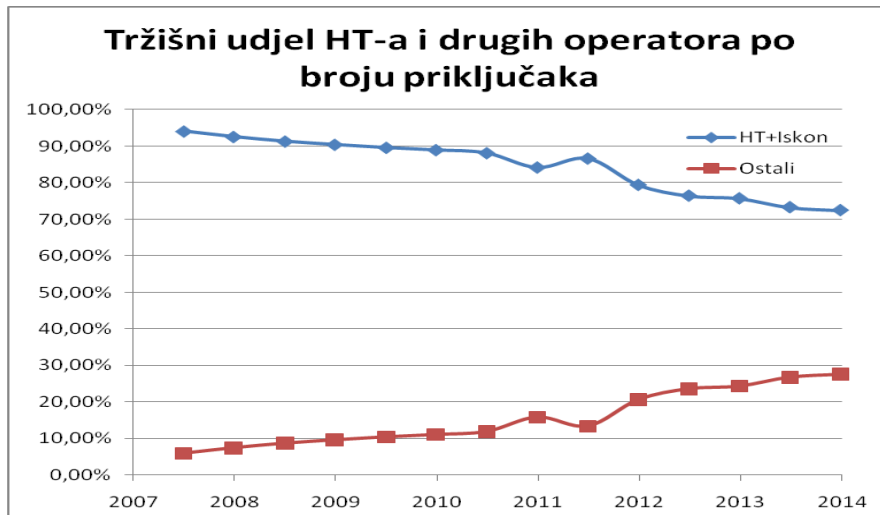
* podaci za 2010. godinu dobiveni su linearnom interpolacijom

2. Druga nelogičnost: Iznimno je velika razlika u trendu pada udjela na tržištu kada se promatra broj minuta originiranih iz mreže određenog operatora u odnosu na broj priključaka što također upućuje na pogrešku u podacima ili statističkoj obradi istih. Navedeno je vidljivo iz Slike 1 i Slike 2:

Slika 1

Slika 2

3. Treća nelogičnost: *Statistička obrada minuta koje originiraju u mreži Metroneta ukazuje na bitno drugačiji tržišni udjel operatora prema minutama odlaznih poziva.* Podaci u Tablici 2 i Tablici 3 ispod predstavljaju procjenu udjela na tržištu koristeći kao osnovu razdiobu minuta koje originiraju u mreži Metroneta, a terminiraju se u mrežama drugih operatora. Udio Metroneta je procijenjen temeljem posljednjih statističkih pokazatelja iz upitnika za analizu tržišta te ukupnog broja minuta iz analize Tržišta M5.

Tablica 2

Operator	Tržišni udjel po broju minuta
HT + Iskon	58,20%
Optima	5,87%
Metronet	11,53%
Ostali	24,41%

Tablica 3

Operator	Tržišni udjel po broju minuta
HT Grupa	64,06%
Ostali	35,94%

Iz gore razvidnih statističkih pokazatelja evidentno je da HT grupa ima značajnu snagu na tržištu jer ima čak 64% tržišnog udjela što upućuje na zaključak da su ispunjeni jednaki uvjeti prvog i drugo mjerila kao i u analizi Tržišta M5 iz 2011. godine.

4. Četvrta nelogičnost: *Prosječna količina originiranih poziva po priključku korisnika u mreži HT-a pala je 72,65% više u odnosu na isti parametar korisnika ostalih operatora u posljednje dvije godine.* Ovaj rezultat je teško objasniti uzevši u obzir jednoliku razdiobu ponašanja korisnika neovisno o tome u mreži kojeg operatora se nalaze. Navedeni postotak se jednostavno izračunava iz Tablice 1 na način da se primijeni jednadžba $1 - \text{postotak_HTI_2013_2} / \text{postotak_HTI_2012_1}$ iz posljednjeg stupca Tablice 1. Uz iste (regulirane) cijene ovo bi imalo za posljedicu veliki pad prihoda HT-a u poslovnom segmentu, što nije vidljivo iz prezentiranih poslovnih rezultata HT-a odnosno THT Grupe.
5. Peta nelogičnost: *Statistički pokazatelji iz obrazloženja AZTN-a u rješenju o ocjeni dopuštenosti koncentracije HT-a i Optime, a temeljem podataka koje je dostavio HAKOM, upućuju na sustavan problem u praćenju i obradi statističkih podataka u HAKOM-ovim bazama podataka.* Primjerice, pod točkom 10.1.3. obrazloženja Rješenja *Tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike*, u Tablici 5. *Struktura tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike, prema broju korisnika* navode se podaci prema kojima je Metronet u 2011. godini imao tržišni udjel 50-60%, a HT+Iskon 30-40%, što je samo po sebi nevjerovatno, bez obzira na koji način je definiran priključak/korisnik. Jednako tako, nema objašnjenja za "drastičan pad tržišnog udjela" Metroneta u 2012. godini, na 5-10% i istovremeni "porast tržišnog udjela" HT+Iskona na 60-70%. Nasuprot HAKOM-ovim zaključcima iz ovog postupka, AZTN prema podacima o kretanjima na tržištu koje mu je dostavio HAKOM, procjenjuje kako su HT i Iskon ostvarili značajan rast zajedničkog tržišnog udjela za 30-40 postotnih bodova, te u 2012. godini ostvaruju zajednički udjel od 60-70%, dok je Optima ostvarila u promatranom razdoblju rast tržišnog udjela za 0-5 postotnih bodova te je u 2012. ostvarivala tržišni udjel u visini od 5-10%. AZTN procjenjuje da bi nakon koncentracije HT-a i Optime, HT bi sa svojim povezanim poduzetnicima na predmetnom tržištu ostvarivao udjel od 70-80%.⁹

⁹ http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_04_52_994.html

Operator	2011	2012	Nakon provedbe koncentracije
HT	[20-30]%	[60-70]%	
ISKON	[0-5]%	[5-10]%	
HT+ISKON	[30-40]%	[60-70]%	[70-80]%
H1 TELEKOM	[5-10]%	[10-20]%	[10-20]%
OPTIMA	[5-10]%	[5-10]%	/
METRONET TEL.	[50-60]%	[5-10]%	[5-10]%
Vipnet	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
AMIS	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
ostali	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: podnesak HAKOM-a od 28. kolovoza 2013. i 18. listopada 2013.; Obrada: AZTN.

Držimo da sve navedeno dovodi u pitanje točnosti podataka i posljedično svih zaključaka koje HAKOM temelji na tako pogrešni i netočno utvrđenim podacima te stoga zahtijevamo ponovno provođenje Testa tri mjerila i detaljnu analizu svih mjerila značajnih za utvrđivanje djelotvornog tržišnog natjecanja.

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.